

УДК 657.1:334.5

Особливості проведення державного аудиту електронного середовища державних органів влади

Андрій Миколайович Любенко,
завідувач кафедри економіки та управління
Інституту магістерської та післядипломної освіти
Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ),
кандидат економічних наук, доцент

Анотація. Розкрито особливості проведення державного аудиту електронного середовища державних органів влади, обґрунтовано необхідність упровадження нових форм фінансового контролю. Розглянуто зарубіжний досвід, на підставі якого пропонується вдосконалити державний фінансовий контроль в Україні і підвищити його ефективність.

Ключові слова: державний аудит, електронне середовище державних органів влади, ефективність витрачання коштів.

Постановка проблеми. Головною метою надання послуг онлайн є отримання широкого доступу до якісних державних послуг клієнтами, що забезпечує оптимальне використання державних ресурсів. Політика надання інформації, яка чітко визначає напрями діяльності, і практики, які узгоджуються з добре прописаними напрямами діяльності, необхідні для забезпечення того, щоб інтернет-послуги досягали своїх цілей. Поліпшення інтернет-послуг, які здійснюються для клієнтів, не може відбуватися без розумного використання інформації, отриманої внаслідок систематичного моніторингу та оцінки діяльності офіційного сайту державної установи.

Моніторинг послуг електронного середовища з використанням інтернет-технологій включає в себе систематичний збір і аналіз спектра інформації для відстеження ефективності діяльності установи, так що поліпшення можуть бути розроблені як частина їхнього сталого функціонування. Моніторинг має забезпечити використання різноманітних джерел інформації і включає в себе заходи загального та ідентифікованого (через реєстрацію) використання контенту, а також моделей доступу, ідентифікації значної чисельності клієнтів і задоволеність споживачів державних послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В економічній теорії та практичних дослідженнях системи державного фінансового контролю представлені різноманітні концепції посилення контрольних функцій фінансово-господарської діяльності державних і недержавних суб'єктів господарювання.

До основних аспектів управління господарською діяльністю підприємств і установ віднесені питання оперативного управління, оцінки досягнення результатів через призму проведених затрат, у процесі чого виникає потреба систематичного контролю за її ходом. Важливого значення набуває державний фінансовий контроль як форма контролю з боку держави, так і незалежний аудит, що здійснюється відповідними фахівцями.

Вагомий внесок у розвиток нових форм контролю та аудиту внесли відомі вітчизняні вчені, зокрема Ф. Ф. Бутинець, М. Т. Білуха, В. М. Геєць, І. К. Дрозд, В. А. Дерій, В. С. Рудницький, Т. С. Смовженко.

Формулювання цілей статті та виклад основного матеріалу. Оцінка є періодичним аналізом загальної результативності та актуальності служби, виходячи з первинних цілей установи і запитів клієнтів. Вона враховує інформацію про моніторинг, але потребує більше інформації щодо отриманої вигоди для клієнтів унаслідок користування офіційним сайтом установи, загальної соціально-економічної переваги, ефективності і вдосконалення подальшої діяльності. Автором проведено оцінку механізмів управління матеріалами, що подаються електронним способом на запити користувачів веб-сайтів і порталів та окремих інтернет-послуг, що надаються державною установою. Обов'язки з моніторингу та оцінки не були визначені, однак після цього виникає питання аудиту, якою мірою кожною установою було встановлено чіткі критерії або усталеної практики в цілях здійснення в майбутньому моніторингу інтернет-послуг та оцінки їх ефективності.

Політика сайтів державних установ у цьому контексті свідчить про документально зафіксовану можливість забезпечити рівень контролю керівництва, де можна сформувавши підхід до моніторингу та оцінки інтернет-послуг з урахуванням визначення повноважень та обов'язків установи. Мета аудиту – не оцінювати наявність програмного продукту, а створити можливість формувати дані для моніторингу. Через рекомендації аудиту створюється послідовний відомчий підхід до моніторингу та оцінки діяльності електронної форми інформування споживачів державних послуг. Ці судження повинні бути зроблені на рівні зворотного зв'язку зі споживачами, а не тільки на програмному рівні. За відсутності документально затвердженої політики ведення офіційних сайтів автор під час аудиту прагнув виявити методи, використовувані установами, які забезпечували б належний рівень керівництва електронними даними. Для цього слід проаналізувати питання методики аудиту, а саме організаційні механізми управління електронною інформацією про діяльність державної установи засобами інтернет-технологій.

Досліджувані державні установи для управління своїми офіційними веб-сайтами і порталами використовували різноманітні механізми. Значною мірою вони

відображають еволюційний характер внутрішнього середовища управління інтернет-доставкою інформації користувачам. Більшістю установами суттєві зрушення в цьому питанні були встановлені останнім часом (протягом року), і, як наслідок, їх ефект від цього не був очевидним. У той час як Державна казначейська служба України несе відповідальність за управління веб-сайтом агентства з моменту створення в рамках управління засобами масової інформації та комунікації, більшість установ, як показав аудит, перебували у процесі прямого управління поданням інформації на сайті, ураховуючи відповідні організаційні заходи з метою стимулювання ефективного співробітництва та координації управління сайтом. Підходи щодо розміщення інформації розглядаються в рамках від надання відповідальності найвищому керівництву, незалежно від підпорядкованих територіальних підрозділів установи, що не забезпечувало оперативності інформації, до відповідальності за управління інформацією на веб-сайт сформованій комісії (МДЗУ). На неї покладалось вирішення загальної стратегії та управління контентом. Інша установа залишила відповідальність директорів департаменту з інформаційних технологій, але, крім того, були створені в масштабах усієї установи рада з членством від кожної з програмних областей, інформаційних технологій і громадської ради. Рада мала спостерігати за розвитком веб-стратегії, планування і стандартів з утримання сайтів територіальних структур установи.

Із зарубіжної практики відомо, що установа може розробити структуру управління для контролю і управління своїм офіційним веб-сайтом. Структура складається з Комітету з питань корпоративної відповідальності за встановлення стратегічного напрямку розвитку офіційного веб-сайта і приймає рішення щодо розміщення інформації, а також має два підкомітети, відповідальних за звітність інформації і управління нею, що належать до результатів діяльності установи.

У цілому аудит дозволив виявити тенденцію до неухильного розвитку організаційних механізмів, щоб підтримувати керування офіційними веб-сайтами і порталами державних установ. Автор вважає, що установи, де контент сайту складається з багатьох територіальних рівнів, які представляють структурні підрозділи, повинні створити структуру для управління електронною формою подання інформації, яка визначає відповідальність і звітність, а також повноваження і обов'язки різних учасників офіційних сайтів. На відміну від механізмів, поняття відповідальності і підзвітності для моніторингу та оцінки перевірених інтернет-сайтів державних установ добре пропрацьовано на програмному рівні. Для кожної послуги визначено менеджера, який контролює виконання програми зі зрозумілими для звітності та підзвітності даними про результати.

Для розвитку інформаційного забезпечення методики державного аудиту електронної форми надання інформації про діяльність державних установ наведемо приклад аспектів політики для моніторингу інтернет-послуг, що надаються державною установою. Так, і самі електронні послуги, і процедура їх доставки до споживача повинні бути викладені у стратегії формування електронної інформації. Завдання керівництва

установи – контролювати і доповідати про будь-які зміни в наданні електронних послуг, що надаються державною установою, давати вказівки з питань, які слід ураховувати при організації моніторингу, а саме:

- визначення характеру послуг, вимір обсягів;
- визначення типів результатів, які можуть бути виміряні;
- ідентифікація зацікавлених сторін, які можуть розглядатися як цільова аудиторія, та інформування потенційних користувачів;
- вибір способу оцінки механізмів або процесів, що використовуються при наданні інформації на сайті, наприклад, вартість збору даних, простота збору і надійність, стабільність даних.

Цю стратегію електронні служби доставки повинні ув'язати з відділами та підпорядкованими структурами у планових завданнях розвитку. Плани містять показники для досягнення успіху, і ступінь відповідальності за дії та досягнення цілей стратегії.

Аналізуючи наявні у світі підходи до проведення моніторингу та звітності для цілей контролю за розвитком електронної форми функціонування державної установи, можна виділити два загальні підходи, які сформувалися під час практичного впровадження і створення офіційних веб-сайтів.

Перший підхід до проведення моніторингу використовує структурований процес планування, який від первісного створення електронної служби передбачає ресурси для економічного обґрунтування показників обслуговування та визначення цілей і показників ефективності. Інформація для таких показників закладена і визначаються дані, які повинні бути зібрані.

У ході дослідження встановлено і другий, альтернативний підхід до організації моніторингу діяльності електронної служби та визначенні результатів її роботи. У ньому оцінюється здатність виходу в інтернет-простір та отримання послуги державної установи в ньому через незалежні джерела, а оцінки досягнення сформульованих цілей і показників ефективності моніторинг здійснює через використання інформації, яка була легко доступна на інших ресурсах, або через веб-статистику власного сайту, але протягом наступного розгляду, наприклад після року роботи.

Вважаємо, що основним підходом є саме структурований підхід планування з визначенням чітких цілей і показників ефективності діяльності установи в електронній формі, хоча окремі показники можуть бути ще далекі від забезпечення керівництва інформацією належного рівня, яка може бути застосованою в будь-який час.

Аудит показав, що на сайтах державних установ жодна з них не сформулювала вимоги про проведення оцінки наявних послуг. У результаті не було визначено зобов'язання співробітників державних установ для оцінки таких аспектів діяльності:

- досягнення результатів у зіставленні з цілями та обслуговуванням внеску електронної форми функціонування інформації про діяльність державної установи;
- економічна ефективність електронного обслуговування;

- актуальність і затребуваність клієнтами державної служби тієї чи іншої інформації;
- узгодженість з установою та урядом завдань;
- ефективність надання послуг з використанням інтернет-технологій у порівнянні з іншими каналами, використовуваними для цієї послуги.

Відсутність вимог державних установ для оцінки діяльності на своїх сайтах і порталах є ризиком для звітності перед громадськістю. Це викликає особливу занепокоєність, тому що для створення офіційних веб-сайтів залучено значні фінансові ресурси держави і одночасно вони здійснюють суттєвий вплив на велику кількість клієнтів і важливих програм.

Аудит електронних послуг дозволяє спонукати державні установи сформулювати політику для оцінки своєї діяльності і використовувати методологію управління он-лайн проектами на практиці. Це включатиме огляд проекту по завершенні розробки певного етапу проекту / послуги. Більшість установ за результатами аудиту зможуть визначати ділянки для поліпшення своїх веб-сайтів. Але для цього їм ще належить розробити відомчу політику, спрямовану на визначення вимог і обов'язків моніторингу своїх інтернет-послуг. В Україні поки що відсутні установи, які б проводили політику для їх оцінки. Відсутність такої політики або вимог періодичної оцінки діяльності інтернет-сайтів визначає, що не було чіткого зобов'язання оцінки загальної ефективності інтернет-послуг або фактичних вигід споживачів державних послуг, навіть після масштабної реорганізації відповідальності за сайт.

Продуктивність інформації є найважливішим інструментом для поліпшення, а також звітності. Вона включає в себе ідентифікацію, систематичний збір, оцінки та подання інформації для внутрішнього управління прийняття рішень і контролю, зовнішньої звітності продуктивності і вимоги підзвітності.

Ефективну основу інформації про виконання рішень становить висновок про досягнення результатів і продуктивність показників на основі оцінки відповідних, точних даних.

У зв'язку з цим краща практика аудитів зарубіжних країн цього підконтрольного об'єкта засвідчує

доцільність розробки керівних принципів моніторингу та оцінки, включаючи необхідність для державних установ:

- подивитися на надання послуг з позиції користувача;
- установити критерії ефективності та звітності і повідомити про них керівництво своєчасно і повною мірою;
- збирати іншу інформацію, зокрема перегляд сторінок користувачем;
- установити способи отримання швидкого і правильного повідомлення про будь-які зміни щодо надання послуг.

В Україні жодна з державних установ не визначила чіткі цілі та пов'язані з ними показники ефективності для своїх веб-сайтів і порталів. Це свідчить про відсутність комплексного підходу ще на початковому етапі створення сайтів. Такий стан може пояснити обмежене коло інформації на окремих офіційних веб-сайтах та інформації про користувачів державних послуг, яка була зібрана державними органами влади. Без чітких цілей і пов'язаних із ними показників ефективності важко для установи продемонструвати, що користувачі ефективно користуються сайтом, інформація на якому сприяє отриманню послуг державної установи.

Оцінку продуктивності інформації з офіційних веб-сайтів установ значною мірою обмежено веб-статистикою її використання та оголошення коментарів користувача або спеціального зворотного зв'язку через технічні характеристики, або за точністю змісту. І дані про це не представлено на сайтах установ. І хоч усі установи збрали деякі показники веб-статистики, здебільшого це були доступні як стандартний пакет власності веб-сайтів, придбані в постачальників програмного забезпечення або доступних з інтернет-провайдерів у рамках ІТ-контрактів.

Зібрані показники – це в основному дані про загальну кількість відвідувань, переглядів сторінок, найбільш часто використовуваних сторінок або завантаження. Типи показників веб-статистики, часто використовуваних для оцінки ефективності діяльності електронної бази даних державної установи, наведено в *табл. 1*.

Таблиця 1

Оцінки ефективності діяльності електронної бази даних державної установи для цілей державного аудиту

Показник	Інформація, що розкривається
Число користувачів доступу до сайта протягом певного періоду часу	Порівняно з часом, дані можуть продемонструвати, чи використання сайта збільшується або зменшується. Цей показник не вказує, чи користувачі знайшли інформацію, якої вони потребували
Дані про частоту доступу для кожної сторінки	Це вказує на рівень використання, який може демонструвати тенденції пошуку потрібного контенту або виду державної послуги. Альтернативно, він може відображати вдалий (чи невдалий) дизайн сайта. Велика кількість доступу може також вказувати на виконання зобов'язання представників громадськості. Наприклад, пік відвідувань сайта МДЗУ наприкінці фінансового року не відображатиме раптового поліпшення змісту, порівняно з попереднім роком. Він може показати, що все більше людей були заклопотані поданням податкових декларацій через Інтернет
Заходи вибору елемента, сторінки або зображення	Одна сторінка може бути виміряна як найбільш відвідувана, залежно від таких елементів, як вдале зображення на сторінці. Але якщо не пов'язати цей показник із користувачами, ця інформація може вказувати і на багаторазові відвідування від одного користувача або відвідування одного з багатьох користувачів. І не показує, як люди використовують сайт або цілі і успіх їхнього візиту
Десять найбільш часто використовуваних сторінок	Оскільки це порівняльний показник, він є потенційно корисним для визначення, які частини сайта цікавлять користувача більше ніж інші. Проте вона також відображає і структуру сайта. Зрозуміло, що головна сторінка матиме найбільший рейтинг саме через найбільшу потребу в її відкритті, порівняно з іншими

Закінчення табл. 1

Показник	Інформація, що розкривається
Завантаження	Вимірює частоту успішного завантаження документів. Ця інформація має сенс, коли пов'язана з іншими відомими подіями. Деякі служби використовують статистику для завантаження вимірювання очікуваних відповідей від груп, які постраждали від зміни в політиці
Користувач походження	Забезпечує й адресу джерела, інтернет-провайдер. Це може бути корисно, наприклад, коли засоби масової інформації або організації за кордоном можуть бути ідентифіковані

Веб-статистика вимірювання активності на сайті не є синонімами оцінювання ефективності самого сайту, а може бути пов'язана з діяльністю окремих користувачів. Ступінь найбільших запитів може визначати не потреба в інформації, її фактичне використання, а вплив конструкції сторінок.

Показники веб-статистики, відображені в табл. 1, менш корисні, якщо вони статичні, а не динамічні. Важливими є тенденції або закономірності діяльності, які засвідчують зміни даних.

Під час аудиту установ, що працюють уже достатньо часу, було проведено детальне дослідження та огляди з виробленням рекомендацій, які було надіслано автором для ознайомлення цим установам. З відповідей на розроблені пропозиції зрозуміло, що вони перебувають у процесі розгляду для реалізації. Жодна з перевірених установ не проводила офіційних заходів щодо оцінки ефективності інтернет-послуг, а отже, результати таких аудитів ніколи не враховувались під час планованих поліпшень або вже здійснюваних поліпшень електронної форми надання інформації та послуг на офіційних сайтах цих установ. Витрачання на ці цілі державних коштів потребує обґрунтованих дій з боку керівництва державних установ.

Хоча ця ситуація була б зрозумілою в перші роки діяльності державних установ в інтернет-просторі, ми вважаємо, що тепер, коли Інтернет стає невід'ємним і стандартним засобом зв'язку і в багатьох випадках надання послуг для всіх державних установ, інтернет-функціонування державної установи повинно піддаватися такому ж суворому розгляду та оцінці послуг, що надаються і в будь-якій іншій формі. І обов'язковість включення такого підконтрольного об'єкта до повноважень Вищого органу фінансового контролю, передбачену Лімською декларацією, є обґрунтуванням необхідності стандартизованого методичного рішення і для українського контрольного середовища.

Загальну думку аудиту, проведеного нами, можна сформулювати так. У ході перевірки було зроблено висновок, що перевірени державні органи влади не мають конкретних вказівок на рівні політики, включаючи чітко визначені обов'язки для подання інформації,

моніторингу і оцінки офіційних веб-сайтів, порталів та інтернет-послуг, що надаються.

У зв'язку з цим розвиток офіційних веб-сайтів і порталів здебільшого здійснюється без чітких сформульованих цілей, характеризуються малою вивченістю відгуків користувачів. Завдання державної установи – визнати цей недолік і вжити заходів для забезпечення більш цілісного і стратегічного бачення надання інформації через інтернет-ресурси, електронні послуги, а також онлайн-спілкування зі своїми клієнтами.

Проте в ході аудиту було встановлено, що ситуація для окремих державних установ стосовно формування електронного середовища формування інформації та надання інтернет-послуг є більш позитивною. Їх надають системно, відповідно до програмних розробок на всіх рівнях діяльності установ. Так, у Державній службі зайнятості України інформацію регулярно збирають, аналізують і застосовують для поліпшення надання послуг, а користувачі ознайомлюють із перспективами її отримання на веб-порталі з кращими, ефективнішими програмними продуктами. Проте і для цієї державної служби існують значні можливості для поліпшення якості інформації. У ході перевірки виявлено деякі можливі ділянки дій, висловлені нами в рекомендаціях.

У цілому, на нашу думку, висновок аудиту щодо нерозвинутості наявних підходів до моніторингу та оцінки інтернет-послуг державних служб був адекватним ситуації розвитку такої форми подання інформації користувачам. Зважаючи на достатньо короткий період такої форми інформування користувачів державної установи та започаткування інтернет-послуг як ключової особливості надання послуг, і те, що функціонування електронної форми не стало предметом аудиту державних органів фінансового контролю, ця ситуація не є абсолютно несподіваною. Крім того, є свідчення того, що державні установи зараз роблять значні зусилля для поліпшення моніторингу та оцінки цього потенційно стратегічного інструменту ефективного виконання державних завдань і повноважень.

Наші рекомендації і пропозиції за результатами аудиту представлено в табл. 2.

Таблиця 2

Рекомендації та пропозиції автора за результатами аудиту електронних даних офіційних сайтів державних установ

Зміст рекомендації	Держ-установа	Реагування підконтрольних установ		
		Згоден	Частково згоден	Не згоден
Державним установам рекомендовано розвивати та реалізовувати відповідну політику в галузі моніторингу і оцінки електронного середовища інформування користувачів через офіційні сайти і надання інтернет-послуг, визначати пов'язані з цим функції та обов'язки; вказати діапазон інформації з моніторингу; передбачати планування періодичної оцінки та уточнення звітності і механізми підзвітності щодо результатів електронного інформування та діяльності державної установи	МДЗУ			
	МОЗУ			
	МЕРТУ			
	ДКСУ			
	ДСЗУ			

Зміст рекомендації	Держ-установа	Реагування підконтрольних установ		
		Згоден	Частково згоден	Не згоден
Державним установам рекомендовано чітко визначити цілі для своїх офіційних сайтів і порталів; включати цілі у відповідному плануванні подання інформації та документах, а також періодично проводити оцінку щодо цих цілей	ДСЗУ			
	МОЗУ			
	МЕРТУ			
	ДКСУ			
	ДСЗУ			
Державним установам рекомендовано розробити і використовувати показники веб-статистики, які сприятимуть контролю за здійсненням цілей офіційного сайту державної установи і були б застосовані для поліпшення обслуговування та інформування користувачів. Ці статистичні дані повинні включати заходи, які ідентифікують, визначають спільні і відмінні характеристики запитів користувачів, можуть доповнювати зведену статистику	ДСЗУ			
	МОЗУ			
	МЕРТУ			
	ДКСУ			
	ДСЗУ			
Рекомендовано забезпечити збір інформації про реагування користувачів на актуальні послуги державної установи та формування потреб користувачів у відповідь на надану інформацію	МДЗУ			
	МОЗУ			
	МЕРТУ			
	ДКСУ			
	ДСЗУ			
Організувати дослідження щодо можливостей доступу до інтернет-інформування про діяльність державної установи різними користувачами, отримання вигоди від таких інтернет-послуг, у т. ч. для груп користувачів з обмеженими можливостями (наприклад зору). Протестувати офіційні сайти державних установ на предмет їх доступності	МДЗУ			
	МОЗУ			
	МЕРТУ			
	ДКСУ			
	ДСЗУ			
Подальший розвиток електронного забезпечення функціонування державної установи планувати з урахуванням масштабу діяльності в напрямі розробок бізнес-кейсів із чіткими цілями надання послуг, пов'язаних із реалізацією корпоративних пріоритетів і стратегій щодо споживача цих послуг; зазначати інформацію, необхідну для моніторингу та оцінки ефективності послуг, а також продемонструвати внесок функціонування офіційного сайту у проміжні та кінцеві результати діяльності; гарантувати, що система звітності забезпечує аналіз відповідної інформації в Інтернеті підвідомчих структур державної установи, планувати і проводити періодичні оцінки загальної ефективності послуг, урахуваючи цілі діяльності установи, а також вигоди і витрати за основними групами користувачів	МДЗУ			
	МОЗУ			
	МЕРТУ			
	ДКСУ			
	ДСЗУ			

Примітки: Міністерство доходів і зборів України (МДЗУ); Міністерство охорони здоров'я України (МОЗУ); Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (МЕРТУ); Державна казначейська служба України (ДКСУ); Державна служба зайнятості України (ДСЗУ).

Висновки. Рекомендації стосуються всіх державних установ, проте окремі, зокрема Міністерство доходів і зборів України, достатньо ретельно та регулярно контролює використання і задоволеність клієнтів, його електронний податковий онлайн-сервіс оновлюється, зважаючи на запити користувачів, підвищується продуктивність і зручність використання, а також ураховується клієнт-досвід.

Результати моніторингу використовуються як зворотний зв'язок і спрямовані на безперервний процес удосконалення.

Державна служба зайнятості України також шукає можливості для надання більш якісних послуг

для клієнтів за менших витрат на технічний супровід і реєстрацію нових споживачів, і продовжує стежити за існуючими електронними послугами, щоб вони, як і раніше, були актуальними і ефективними навіть за зміни обставин у споживачів.

Аудитом підкреслюється необхідність дотримання балансу, оптимального співвідношення між, з одного боку, важливістю доступу користувачів до інтернет-послуг державної установи, здійснення програм і досягнення цілей і, з іншого боку, – мати можливість контролювати та оцінювати витрати, пов'язані зі створенням засобів збору і подання інформації про продуктивність інтернет-послуг.

Список використаних джерел

1. Лімська декларація керівних принципів аудиту державних фінансів [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/140217?cat_id=32836.
2. Збірник матеріалів з питань державного фінансового контролю / за заг. ред. І. С. Дребота. – Чернівці : Прут, 2003. – 188 с.
3. Аудит фінансової та господарської діяльності бюджетних установ: проблеми та шляхи запровадження. – К. : Піраміда, 2005. – 144 с.
4. Закон України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» від 26 січня 1993 року № 2939-ХІІ, із внесеними змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Постанова КМУ «Про затвердження порядку проведення органами контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів» від 12 травня 2007 року № 698 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.

6. Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит / [П. К. Германчук, І. Б. Стефанік, Н. І. Рубан та ін.]. – К. : НВП «АВТ», 2004. – 424 с.
7. Контроль і ревізія : навч. посібник / [Романів Є. М., Хом'як Р. Л., Мороз А. С., Корегін М. В.]. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів : НУ «Львівська політехніка», Інтелект-Захід, 2002. – 320 с.
8. Розпорядження КМУ від 22 жовтня 2008 року № 1 374-р «Про Концепцію розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2015 року і план заходів щодо її реалізації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.

Summary. In the article the features of government audit electronic environment of public authorities, the necessity of introducing new forms of financial control. Considered on the basis of international experience which proposes to improve public financial control in Ukraine and increase its efficiency.

Keywords: government audit, the electronic environment of public authorities, the effectiveness of spending.